

Krönika vid släktmötet den 3 juli 2010

Låt oss börja inne i boningshuset - ”stuan” här på JönsJonsgården och stanna upp framför tavlan med bilden av Hanna och Jöns Jonsson. Jöns föddes år 1799 och Hanna 1810. Hanna var 11 år yngre än Jöns. De gifte sig 1829, då Hanna var 19 år. Detta är det enda fotot vi har av dem. Bilden tror man är tagen omkring 1860. De är i sin bästa ålder, 40 resp 50 år.

Hanna har svart lång kjol med svart, veckat struket sidenförkläde. Svart överdel med långa ärmar. Säkert hemvävt tyg. Vit krage och vit hätta. Jöns i mörk sidenväst, mörk vadmalskostym och något krås runt halsen. Jöns ser ju också spänstig, rakryggad och rask ut. Han var en duktig hantverkare, duglig lantbrukare och utsedd häradsspeleman. I dag ser vi honom också på dockan i stuan, klädd i sin egen spelmandräkt, traditionell gul byxa, väst och beige långrock! Vi vet, att han höll sig lättroilig och spänstig upp i hög ålder. Han blev 96 år gammal. Som 90-åring sprang han över stock och sten efter en förrymd bisvärm – en språngmarsch på en halv mil! Vi kan se hans verktyg i ”Huggehuset”. Han var en mycket händig och mångsysslade hantverkare. Byggde upp stallet och logan – och tillverkade flera av möblerna inne i huset. Boningshuset var ju deras hem. Han fiol finns kvar – så även notboken med egna kompositioner till spelmandsvisor. Hanna bodde och levde hela sitt liv här på Signestorp no 5. Hennes far hette. Nils Tygesson och Mor Pernilla Nilsson. Denna gården kallades för ”Tygastället” då. Jöns kom från Väsby, Väsby Hovgård – kom hit som anlitad hantverkare, för att snickra och lägga ny halm på taken. De gifte sig 1829. Hanna födde och fostrade barnen och skötte alla hus-och hemgöromål. En av gårdens äldsta textil är kristningapåsen – förvaras nu på museet Kulturen i Lund – en kopia av den hänger inramad i textilarket. Den sydde Hanna till sina barns dop – kristningapåse, doppåse. Likaså den vita dopdräkten, som Hanna sydde omk. år 1860 till sina barnbarns dop. Hanna och Jöns fick 40 barnbarn.

Sedan går vi genom dörren in till textilkammaren – och studerar närmare familjetavlan, – som Gunilla Holmberg har tillverkat, den hänger på dörren - där finns samma bild av Jöns och Hanna, samt av alla deras barn i vuxen ålder - och Astrid Larsson har präntat med sirlig stil namnen och årtalen på den. Hanna födde 11 barn under 26 år!

Av de 11 barnen dog 3 tidigt – en son mycket snart efter födseln – de två andra inom ett år. Man förstår att broderade sveplinnen och svarta kistband ingick i döttrarnas hemgift på den tiden, döden var en naturlig del i vardagslivet. Ni finner exempel på dem i textilkammaren! Dottern Kerstin sydde dessa. KJ – Kerstin Jönsson. Hennes kom lyckligtvis aldrig till användning.

Barnen växte upp här på gården – man kan föreställa sig deras barndom här på gården. Vi vet ju hur hemmet tedde sig med stua, sal, kök, vävstuga och kammare – rumsindelningen är oförändrad sen den tiden och inventarierna är autentiska och i möjligaste mån återbördade hit. De små trätofflorna klapprade på kullerstenen och barnskrik, skratt, tjo och tjim hördes nog i lador, stall och sal. Emellanåt plockade Far Jöns fram fiolen – och ...”då dansa glöttarna i stuan så tågan stod”. Och emellanåt blev det allvar, då bibel och psalmbok lästes. Hannas bibel med namn och årtal, 1864, är bevarad – likaså Pernillas andaktsbok ”Nåden tid” - med åtskilliga flera, katekeser och psalmböcker.

Vart tog alla barnen vägen?

Äldste sonen Johannes föddes 1830. Han blev lantbrukare. Gifte sig med Kerstin Persdotter från Ebbarp 1860. Dessa två, var ett av paren, Ebbarp-Signestorp, som gifte sig. Vi har Johannes broderade brudgumsskjortbröst bevarat här, Kerstins brudkjol och deras matservis. De bosatte sig på Lundsgården, här i Kattarp. Arrenderade och flyttade till Hjelmshult vid Allerum, 1869. 1905 flyttade Kerstin och Johannes tillbaka till Lundsgården. Johannes dog där, 1909, 79 år gammal. De fick 11 barn varav 9 nådde vuxen ålder. Tre av hans söner antog det nya släktnamnet Leire. En av sönerna var Georg Leire, som donerat medel till bevarandet av denna gård genom Siftelsen JönsJonsgården på 1960-talet. En son Tage Jönsson övertog arrendet på Hjelmshult 1900 – Där kommer familjerna Tibblin, Engqvist och Kempe in. Sonen Johan Jönsson samt två döttrar Botilda och Emma, alla ogifta, övertog så småningom Lundsgården och bodde tillsammans där till sin död, 92, 93 resp 101 år gamla.

Dottern Anna föddes 1832. Hon gifte sig med lantbrukare Nils Mattisson i Kattarp 1856. Anna dog rätt ung – 49 år gammal. De fick 6 barn, som heter nu Mattsson. En son dog ung i 20 års åldern – den andra sonen dog 96 år gammal, ogift. Av döttrarna blev tre 70-80år och ogifta. Augusta, den yngsta, blev den som gifte sig och bildade familj. Hon gifte sig med sergeant Åke Roslund, flyttade till Finja och fick tre barn. Augusta blev änka redan som 43åring, yngste sonen var bara 4 år gammal. Augusta blev 97 år.

Kerstin Jönsson föddes 1837. Av hennes hand finner vi i textilkammaren många broderier, handdukar, lakan, m.m. - och den rosa hättan med vitt hättkläde i batist, som hon fick till sin konfirmation. Kerstin gifte sig med lantbrukare Sten Persson från Ebbarp, 1861 – Det andra paret Ebbarp-Signestorp, som gifte sig. Hennes brudklänning, en krinolinkjol i rödbrunt siden finns bevarad här. Även hans brudgumsväst. Familjetraditionen berättar, att Kerstin reste till Köpenhamn och köpte ”rött” siden till brudklänningen. Den lantliga seden vid denna tid var här annars svart siden. De två gårdarna Ebbarp och Lundsgården låg mycket nära varandra både geografiskt och familjemässigt. Sten P ägde också Östraby 1 samt arrenderade Kattarp 11, Fågelsången. De fick 8 barn. Alla nådde vuxen ålder. Äldste sonen Peter Stenson arrenderade Fleninge Boställe. Han var landstingsman. Näste son Nils Stenson ägde och drev Signestorp no 1 – den vackra granngården här. Dottern Botilda Stenson gifte sig med lantbrukare Sten Åberg. Ägare till Grönvik. Hilma Stensson gifte sig med fabrikör Carl Hellberg i Mörarp. Dottern Ida Stenson gifte sig med köpman Nils Åberg, Kattarp. Deras ene son hette Gustaf Åberg. Gustaf Åberg var museiintendent och stod för starkt intresse och gedigen kunskap vid restaureringen av JönsJonsgården på 1960-talet. Sture Stenson gifte sig med Anna Jönsson, dotter till Gustaf Jönsson från Signestorp. De blev det tredje paret, som gifte sig – Ebbarp – Signestorp. De fick två barn. Gustav Stensson, som fick två döttrar Ingegärd och Gudrun, där familjerna Luhr och Flygare kommer in – samt Anna Stensson, där vi finner familjen Järsholm.

Pernilla Jönsson gifte sig med Ola Gunnarsson 1865, som ägde brukade Mariedal vid Allerum och Östraby 2. Pernilla dog av hjärtförslamning 90 år gammal. De fick sju barn – 3 barn dog tidigt. En son var Nils Malte Gunnarsson, ingenör i East India Company, Bombay, ogift. En dotter, Sonja Gunnarsson, gifte sig med Rolf Persson 1940. Där kommer familjerna Rolfsson och Helldahl in.

Johanna Jönsson, född 1841 och dog ogift 1922 – 83 år gammal. Hon var dövstum och bodde kvar här på Signestorp 5 i hela sitt liv. Johanna var en skicklig brodös. Gick på dövstumsskola i Köpenhamn och även på sömnadsutbildning där. Komponerade egna mönster. Se på överlakan och 2 örngott i textilkammaren, som hon broderade efter egen komposition med blomstermotiv i plattsöm. ”B J ” – till brodern Bengt Jönsson. På brudkistan inne Textilkammaren står det ”J J D ” och årtal 1857. Den brudkistan, säkert fylld med en vacker vävd och broderad hemgift, blev kvar här, då Johanna förblev ogift.

Nils Jönsson född 1845 – dog 1896. Han var lantbrukare och blev den son, som stannade hemma och bodde på Signestorp no 5. Han gifte sig med Botilda Troedsson från Strövelstorp, som dog redan vid 36 års ålder av rosfeber. De fick 6 barn. Ida och Anna dog båda i 50-års-åldern, ogifta. Hilma gifte sig, men fick inga barn. En son August dog tidigt. Andre sonen August , f. 1876 , som var snickare och förblev ogift, bodde här och dog 1936 . Siste brodern Johan, f. 1881 bodde först här - och flyttade sedan över till Gröna huset, här på Signestorp, där fadern Jöns tillbringade sina sista år, och bodde där till sin död 1980, 99 år gammal. Han gifte sig med Jenny Persson och fick 4 barn. Där möter vi i nästa generation Gertrud och Thomas Jönsson – och familjen Willner.

Efter Jöns Jonssons tid har Signestorp 5 gått i hans släkt: till sönerna Nils och Johannes Jönsson och sonsönerna Johan Jönsson och Georg Leire. Den sistnämnde lät på 1960-talet bilda en stiftelse "Jöns Jonsgården", som nu vårdar den 150-åriga gården, som ett kulturresevat för framtiden.

Bengt Jönsson föddes 1849, blev den sonen, som avvek från den praktiska lantbruksutbildningen bröderna gått och valde den akademiska utbildningen. Han blev professor i botanik i Lund. Inne i textilarkivet är hans lagerkrans bevarad från doktorspromotionen i Lund 1880. Bengt Jönsson förblev ogift. Reste regelbundet hem till föräldrarna och syskonen. Medbragte ofta plantor av olika slag – rosor, frukt eller blommor. Blev Rector Magnificus vid Universitet några år innan han dog av hjärtslag 1911.

Gustaf Jönsson, yngsta sonen, gifte sig med Kerstin Nilsson från Strövelstorp år 1880. Han blev lantbrukare på Grågård, Allerum. De fick två barn – Anna föddes -81 och Nils på sommaren -83- men i december samma år avlider Kerstin, 33 år gammal. Olycklig över förlusten av hustrun dör också Gustaf året efter, 28 år gammal. Släktingarna tar sig an de föräldrarlösa barnen – Anna kommer först till sin mormor – och sedan till fars kusin Peter Stenson på Fleninge Boställe och Nils till farbror Johannes på Hjelmshult. Sorgligt nog dog Nils ung, det året han gick på lantbruksskola, 21 år gammal. Anna gifte sig med Sture Stensson, som vi hörde nyss, sin kusin från Ebbarp. Blev änka efter blott några år – och gifte sig sen om sig med komminister Martin Liljeblad. I första korta äktenskapet med Sture Stenson föddes CarlGustav Stensson, som blev ingenjör på ASEA och familjen bor i Västerås. Där finner vi bl.a. våra musiker, som är här i dag – Jan Peter, Bobo och Hanna Stensson samt familjen Grim. Dagmar, som gifte sig med Nils Torle på Torlarp i Strövelstorp. I äktenskapet med Martin Liljeblad föddes 4 barn, Två döttrar och två söner. En dotter gifte sig med Bjarne Cappelen-Holst, Lidingö och fick tre barn. En dotter gifte sig med Stig Erfass. Hon dog 1949 utan barn. Bland barnbarnen Liljeblad finner vi släktens väl kände präst.

Så är alla barnen nämnda – Johannes, Anna, Kerstin, Pernilla, Johanna, Nils, Bengt, Gustaf.

Nu kan ni gå och se på Hanna och Jöns familjetavla på dörren i textilkammaren – och leta upp vilket av gårdens barn en del av er härstammar från! Ni finner att till detta släktmöte har

Gunilla och Astrid tillverkat en motsvarande familjetavla över Ebbarp-familjen – Pehr och Bodil Nilssons barn. Därtill återkommer jag gärna nästa släktmöte.

Juli 2010 Marianne af Ugglas